

The Project Gutenberg eBook of The Esperantist, Vol. 2, No. 2, by H. Bolingbroke Mudie

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: The Esperantist, Vol. 2, No. 2

Editor: H. Bolingbroke Mudie

Release date: May 29, 2012 [EBook #39841]

Language: English, Esperanto

Credits: Produced by Andrew Sly, David Starner and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 2 ***

Transcriber's Notes

A few minor typographical errors have been corrected without notice. However, many grammatical errors and odd spellings have been left as in the original.

SINGLE COPIES PRICE FOURPENCE NET.

16. (Vol. II., No.
2.)

THE ESPERANTIST

Februaro, 1905.

La Esperanta Gazeto por la

Propagando de la Internacia Lingvo.

ANNUAL SUBSCRIPTION: 3/- (4 francs; 1½ roubles; 75 cents).

Wholesale Agents: 41, Outer Temple, London, W.C. All Communications should be sent to THE EDITOR, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

CONTENTS.

	Page
HENRY VII. ENTERING SHREWSBURY (A. J. Hulme)	17
BARKAROLO , French of Théophile Gautier (Esperanto of D. S. Rose, M.A.)	18
MONTH BY MONTH	19
VIVIEN , continued from p. 11 (E. W.)	22
THE CAT'S NEST (Dr. R. Legge)	23

WHEN BLOOMS THE MIGNONETTE, continued from p. 13 (O. I. Elleder)	24
A VISIT TO THE CHINESE COURT (H. T.)	26
FABLE (Original Poem by Clarence Bicknell)	27
THE LEGEND OF THE FIRST VIOLIN (F. L. G. Maréchal)	28
REMINISCENCES, Part II. (Edward Metcalf, M.A., Oxon)	29
CROSSING THE FIRE	31
ST. ANDREWS IN SUMMER (J. T. Haxton)	31
THE ISLAND OF MARGARITA (G. O. Messerly)	32

For Local Information apply to the Hon.
Secs. of the following Official Societies:—

Acton--Sro. E. J. GANT, Ivy Dene,
Cumberland Road, Hanwell, W.
Barrow-in-Furness--Sro. JOHN
THOMPSON, 52, Blake Street.
Battersea--Sro. A. E. LEE, 2, Cupar
Road, Battersea.
Bedford--Sro. A. DUDENEY, 2, Rothsay
Gardens.
Brighton--Miss OXENFORD, 16, Upper
Westbourne Villas, Hove.
Brixton--Sro. K. W. KAGLE, 21, Kellett
Road, Brixton.
Corbridge-on-Tyne--FRAÜLINO
BICKELL, Springfield.
Dover--Sro. H. R. GEDDES,
Northumberland House.
Dundee--Sro. J. DUCHENE, 3, Seagate.
Forest Gate--Sro. G. C. H. CARTER,
107, Ham Park Road.
Glasgow--Sro. J. H. WALLACE, 3,
Hampden Terrace, Mount Florida.
Huddersfield--Sro. G. H. TAYLOR, 9,
Norman Road, Birkby.
Ilford--Sro. W. A. JEFFERY, 42, Park
Road, Ilford, E.
Keighley--H. W. D. HAMILTON, 15,
Nashville Terrace, Fell Lane.
Leeds--Sro. J. E. WYMS, Achonry
House, 3, Mexbro Avenue,
Chapeltown Road.
Leicester--Sro. MUGGLESTONE, 61,
Bonsall Street.
Liverpool--Sro. R. E. ISSOTT, 5,
Gresham Street, Edge Lane.
London--Miss LAWRENCE, 41, Outer
Temple, W.C.
Newcastle--Sro. J. MILLS, 129, Clara
Street, Denwell.
Portsmouth--Dr. GREENWOOD, 182,
Queen's Road.
Plymouth--Sro. GRINDLEY, 23, Gifford
Place.
St. Andrews--Sro. J. T. HAXTON, 133,
South St., St. Andrews.
Settle--Sro. C. GRAHAM, Goldelands.
Tynemouth--Sro. ALAN F. DAVIDSON,
26, Park Crescent, N. Shields.
Warrington--Sro. S. G. THROSSELL,
Holly Bank, Letchford.
West London--Sro. S. MAITLAND, 22,
Maclise Road, Kensington, W.

The Remington

THE UNIVERSAL TYPEWRITER.

Just think of it!

THE INTERNATIONAL MACHINE.

*Unbound by ties of nationality:
The common bond of union of all civilised
peoples.*

The Remington can be supplied fitted for
Esperanto.

THE REMINGTON TYPEWRITER
COMPANY,
100, Gracechurch St., London, E.C.

La Remington

LA UNIVERSALA SKRIBMAŝINO.

Pripensu je tio!

LA INTERNACIA MAŝINO.

*Tute liberiĝita de naciaj ligiloj:
La Komuna unuigilo por ĉiuj civilizitaj
popoloj.*

La Remington estos liverita kun Esperantaj
presliteroj.

LA REMINGTON TYPEWRITER
KOMPANIO,
100, Gracechurch St., Londono, E.C.

ĈIUJ, NI POVOS PARADIZON IRI.

Kiu bone trinkas,
Tiu bone dormas.
Kiu bone dormas,
Tiu ne pensas malbone.
Kiu ne pensas malbone,
Tiu certe ne pekas.
Nu, ĉar kiu ne pekas.
Paradizon eniros.
De nun, bone trinku.
Kaj vi paradizon iros.

Por tio ĉi, oni devas aĉeti **bonajn vinojn**,
kaj sin turni al:—
Sro. Ch. Jadoan en Mercurey (S. & L.)
France.

The "Review of Reviews"

*Is the Best Magazine for Busy People.
And it is read by 'Esperanto' Students.*

The aim of this Magazine is to make the
Best Thoughts of the Best Writers
universally accessible at a Trifling Cost.

The busiest and poorest in the community
may here follow with intelligent interest the
great movements of Contemporary History.

Post Free for Twelve Months, 8/6,
10 fr. 75 c., or 8.50 marks.

Office: MOWBRAY HOUSE, NORFOLK ST.,
LONDON.

Adresareto de Personoj kiuj deziras Korespondadi.

- Sro. G. L. BROWNE, Agonto por Patentoj, 433, Birkbeck Bank Buildings, High Holborn, London, W.C. Deziras leterojn, k.t.p., pri ĉiuj aferoj.
- Frl. F. A. MEIGH, Ash Hall, Stoke-on-Trent. Deziras koresp. per ilus. p-k. kun fremdaj Esperantistoj. (Prefere kun ne-Francaj).
- Frl M. MITCHELL, Acuba House, 65, Marquess Rd., Canonbury, London, N. Kun alilandanoj per ilus. p-k.
- Sro. ALFRED MONOD, 3 ch. de la Poterie, Geneva, Switzerland. Dezirus kor. kun ne-Francaj samideanoj.
- Rev. A. H. NANKIVELL, Bere Alston, R.S.O., S. Devon, England. Deziras korespondadi kun alilandanoj pri ekleziaj kaj politikaj aferoj.
- Sro. W. W. PADFIELD, 37, Burrell Road, Ipswich, England. Deziras interŝ. leterojn aŭ mallongajn tradukaĵojn kun fremda Esperantisto (lernanto) por reciproka kritikado kaj plibonigado.
- Dro. C. FRED POLLOCK, 1, Buckingham Terrace, Glasgow, Scotland. Deziras korespondadi kun ĉiulandaj Esperantistoj por ilus. p-k. Ĉiam kaj tuj respondos.
- Sro. JULES PONCET, Teraillet, Geneva, Switzerland. Deziras interŝ. ilus. p-k. kun ĉiulandaj Esp.
- Srino. A. RANDALL, 12, The Paragon, Bath. Deziras informojn per ilus. p-k. pri la aferoj kiuj plej interesigas la virinojn de aliaj landoj.

Sro. EUGENE VELAINE, 30, rue des Arbalétriers. Saint Quentin, Aisne, France. Deziras interŝ.
ilus. p-k. kaj p-markoj kun ĉiulandanoj, sed precipe kun Britaj Kolonianoj. Tuj kaj ĉiam
respondos.

La Kosto de la Enskribo estas 6d. (70c. poŝtmarkoj).

THE ESPERANTIST

The Esperanto Gazette for the Spread of the International Language.

ABONPAGOJ ESTAS RICEVEBLAJ ĈE
SUBSCRIPTIONS SHOULD BE SENT TO

H. Bolingbroke Mudie, Esq., 67, Kensington Gardens Square, London, W.

AUSTRIA.—Sro. T. Cejka, Bystrice Hostyn, Moravia.

BELGIUM.—M. M. Seynaeve, 3, Rue de l'Avenir, Courtrai.

FRANCE.—Grupo Pariza, 28, rue Serpente, Paris.

GERMANY.—Doktoro Mybs, 68, Markt Strasse Altona, Elbe.

NEW ZEALAND.—Esperanto Society, P.O. Box 50, Auckland.

RUSSIA.—Societo Espero, Bol Podjaceskaja 24, log 12, St. Petersburg.

SWEDEN.—Sro. P. Ahlberg, 50, Döbelnsgatan, Stockholm.

Nepresitajn manuskriptojn la Redakcio resendos se oni aldonis poŝtmarkon.

N.B.

Alsendatajn artikolojn la Redakcio laŭ bezono korektos.

N.B.

Oni povas sendi la abonpagon per poŝtmarkoj, kiuj estas akceptataj laŭvaloro.

*Oni sendu ĉiujn artikolojn, demandojn kaj avizojn al La Redaktoro, 67, Kensington Gardens
Square, London, W.*

16. [Vol. II., No. 2]

FEBRUARO, 1905.

Subscription, 3s. Per
Annum. Single Copies,
4d. net. Nos. 2 to 13,
6d. each; Later Issues
4d. each, net.

"La Eniro de Henriko VII. en Shrewsbury super la korpo de la Urbestro."

PENTRATA KAJ RAKONTATA DE ALFRED J. HULME.

Henriko Tudoro, tiatempe Grafo de Richmond (poste Reĝo Henriko VII. de Anglujo) estis en

jaro 1485 vojaĝanta tra Kimrujo kaj Anglujo kune kun granda sekvantaro, sur la vojo al la batal-kampo de Bosworth Field, kie li venkis la tiaman reĝon, Riĉardon III.

Antaŭ la tur-fortigita pordego de Shrewsbury venis la Grafo Henriko—bela juna viro havante dudek jarojn—kun sia sekvantaro, kaj postulis permeson eniri.

Sed la urbanoj malpermesis al li la eniron, ekkriegante, ke ili ja nenian reĝon konas krom Riĉardo, kies fidelaj regatuloj ili estas, kaj kies sigelono ili uzadas. La Urbestro esprimis solenan kaj seriozan ĵuron, ke la Grafo ne envenos urbon escepte trans lia korpo—signifante, ke li preferas la morton antaŭ ol li permesos al Henriko la eniron.

Henriko trankvile reiris, starigis tendetaron kaj, nokttempe, sendis tri sinjorojn por paroladi ĉe la pordegejo. La rezultato de tiu ĉi parolado estis, ke la urbanoj decidis, ke ili permesos al li la eniron, se li transpaŝos super la korpo de la (vivanta) urbestro, dum tiu ĉi kuŝas sur la tero ekster la pordegejo, kaj per tio ne estos ĵurrompulo.

Tial, morgaŭe, tio efektiviĝis. Kun la belegeco kaj lukso, kiuj tiatempe akompanis militajn aferojn, la kavaliraro, rajdante antaŭ la militistaro, inter kiu estis Henriko, alvenis antaŭ la pordega fortikaĵo. La kradega barilo leviĝis. La urbestro, areto da urbanoj, kaj la urbestro—Tomaso Mitton—portante longan bluan robon, kaj liaj kunestroj kaj partianoj, sekvata ambaŭflanke de honor-gvardio de du vicoj da soldatoj, ĉiu tenante halebardon, elvenis ekster la pordego.

La kradego malleviĝis. Kvankam tiu ĉi okazis ekster la pordegoj, la ceremonio estis videbla el multaj hom-plenaj fenestroj de la ĉirkaŭ-urbaj domoj apud la pordego, kie devis loĝi ĉiuj neburĝoj kaj alilanduloj.

Kiam liaj du lakeetoj metis sur tero matraseton kaj, genufleksinte, tenis la angulojn de la kapkuseno, la inda urbestro kiel eble plej majeste kuŝiĝis apogante sin sur kubuto, kaj serioze rigardis la junan Grafon Henrikon.

Doninte la kondukilon de sia gaje kaj blazone drapirata ĉevalo al paĝio, la Grafo, vestata de brileganta blua ŝtala armaĵo, sed kun ortuka supervesto kaj velura ĉapo malsupreniris sur la (por bonveno flor-kovratan) teron kaj, inter kelkaj el liaj altrangaj kunuloj, promenis al la kuŝejo de Tomaso Mitton, kaj kun humila kaj bonsenta mieno suprepasigis la gravan kaj konsciencan Urbestron, kaj per tio savis lian valoran ĵuron.

Tio farite, la kradego tuj leviĝis, procesio formiĝis kaj, sub pluveto de floroj—precipe ruĝaj, kiuj signifis la Lankastrian devenon kaj heredecon de la estonta reĝo,—la amaso sin turnis urben.

Henriko, rajdante sian belegan kremkoloran ĉevalon, iĝis la fokuso de granda bonvena aplaŭdado de la ĝoja popolo kiu salutis lin per krioj de: "Dio bone progresigu cin" kaj, por la unua fojo, liaj oreloj ricevis tiun ravan krion: "Dio savu nian Reĝon."

Henriko gaste restis nur unu nokton en domo, kiu ankoraŭ staras.

Historio rakontas al ni, ke li tiam preteriris, kaj, unu semajno poste, sur la bataalkampo, li kroniĝis anstataŭ la ĵusmortinta Riĉardo III.

(Block reproduced by kind permission of MESSRS. MEISENBACH & Co.).

BARCAROLLE.

De Théophile Gautier.

Dites, ma jeune belle,
Où voulez-vous aller?
La voile ouvre son aile,
La brise va souffler!

L'aviron est d'ivoire,
Le pavillon de moire,
Le gouvernail d'or fin;
J'ai pour l'est une orange,
Pour voile une aile d'ange,
Pour mousse un seraphin.

Dites, etc.

Est-ce dans la Baltique,
Sur la mer Pacifique,
Dans l'île de Java?

BARKAROLO.

Tradukita de D. S. Rose, M.A.

Diru, belulino!
Kien iri vi volas,
Liberiĝas la velo,
La venteto blovas.

Elefantost' remiloj
Kaj silkaj flagetoj,
Ora direktilo;
Por balasto kaj vel'
Oranĝo, de anĝel'
La bela flugilo.

Diru, k.t.p.

Ĉu al la Baltiko,
Aŭ la Pacifiko?
Diru, kara mia,

Ou bien dans la Norvège,
Cueillir la fleur de neige,
Ou la fleur d'Ansoka?"

Dites, etc.

"Menez-moi," dit la belle,
"À la rive fidèle,
"Ou l'on aime toujours."
Cette rive, ma chère,
On ne la connaît guère
Au pays des amours.

Dites, etc.

Aŭ kie, de neĝo
Reĝadas la reĝo
En lando glacia?

Diru, k.t.p.

"Foriri volas mi
"Al la lando kun vi
Kie amo restas."
Ĉe amantoj, Ho ve!
Tiu lando tute
Nekonata estas!

Diru, k.t.p.

MONATO POST MONATO.

*"Nun mi tuj instruos vin,
Kial ĉiu vorto, aŭ bruoj, aŭ sono,
Pro ĝia ripetado,
Ĝis se ĝi nur blekiĝis de muso,
Devas alveni ĝis la Domo de la Famo."*

Legante tiujn vortojn de la patro de la Angla poezio, ni nature memoras la historion de Esperanto. Ĉiuj nun scias kiel la unuaj vortoj, parolitaj en la Pola Varsovio, pli kaj pli disvastiĝadis, ĝis kiam ili fine atingis sian celon, la finoj de la mondo. Kaj ni hodiaŭ ĝoje ekvidas ke la son-ondetojn, ĉiam plilarĝiĝantaj, fine superfluis la tutan mondon, ĉar Esperanta Societo nun ekzistas en Nova Zelando. Feliĉa je la posedo de forta Komitato, tiu ĉi plej moderna el Societoj komencis viglan vivadon, flegata de la kolonia lerteco kaj energio, kiu ĉiam karakterizas la Novan Mondon.

Sur represaĵo de anonco sur la *Auckland Star* ni legas:—

Esperanto—kaj internacia frateco.—Vidu anoncon.

Esperanto—la afero de la dudeka jarcento.—Vidu anoncon.

Esperanto—perfektigas nian neperfektan lingvon.—Vidu anoncon.

Esperanto—de plezuriga utileco por ĉiuj.—Vidu anoncon.

Esperanto—kontaktigas kun nuntempa Eŭropa pensado.—Vidu anoncon.

Esperanto—la Help-lingvo.—Vidu anoncon.

Ni citas tion ĉi kiel specimeno de koloniaj penadoj propagandi kiu, kiam aldonata al "Esperantaj naĝ-kursoj," "Esperantaj ludoj," k.t.p., estas dezirinda aldono al la ĝis nun uzataj metodoj.

Kiel la son-ondetojn nun, kiel ni ĵus vidis, atingis siajn limojn, ili nature kuntiriĝas, kaj, kiam alvenos la somero, ili devas esti kuncentriĝintaj, ne ĉe Varsovio, sed ĉe Bulonjo, la bonvena haveno de la Esperantistoj.

MONTH BY MONTH.

19

*"Now hencesforth I wol thee teche,
How every speche, or noise, or soun,
Through his multiplicacioun,
Thogh it were pyped of a mouse
Moot nede come to Fames House."*

CHAUCER.

Reading those words of the "Father of English Poetry," we naturally call to mind the history of Esperanto. All now know how the first words, spoken in the Polish Warsaw, have become more widely known, until they have finally reached their goal, the ends of the earth. And we to-day gladly note that the little waves of sound, ever widening, have at last covered all the earth, for an Esperanto Society now exists in New Zealand. Fortunate in the possession of a strong Committee, this most modern of Societies has commenced a vigorous existence, fostered by the Colonial smartness and energy which ever characterises the New World.

On a reprint of an advertisement in the *Auckland Star* we read:—

Esperanto—and International Fraternalism.—See Advert.

Esperanto—the vogue of the 20th Century.—See Advert.

Esperanto—makes perfect our imperfect speech.—See Advert.

Esperanto—of pleasurable usefulness to all.—See Advert.

Esperanto—effects contact with present-day European thought.—See Advert.

Esperanto—the Key Language.—See Advert.

We quote this as a specimen of Colonial efforts at propaganda, which, when added to "Esperanto swimming races," "Esperanto games," etc., form a desirable addition to the hitherto adopted methods.

As the waves of sound have now, as we have just seen, reached their limit, they naturally tend to contract, and, when summer comes, they should have become

La memorinda kunveno kredeble superos niajn atendojn. S^{ro} Michaux, la nelacigebla, ĉiutage ricevas promesojn ĉeesti, kaj multe da la vizitontoj intencas profiti pro la okazo, kaj viziti Londonon antaŭ, aŭ post, la kongreso. La dato de tiu ĉi definitive anonciĝis kiel Aŭgusto 3-13; la ĉefaj kunvenoj okazos je la 6a kaj 10a de la monato. Bileto por ĉiuj kunvenoj, festoj, kaj ceremonioj kostas nur tri frankojn, kaj tial neniel povos malhelpi la ĉeestadon de kiel eble plej multe da samideanoj. Estas esperinde, ke ni en Londono povos aranĝi diversajn socialajn kunvenojn por kontentigi niajn alilandajn vizitontojn.

Tiaj okazoj kiaj la Jarkunveno de la London Esperanto Club, kiu okazis Jan. 12 ĉe la Essex Hall, donas grandan helpon al la Afero. Je la nomita okazo multaj afablaj helpantoj faris kantojn, recitadojn, kaj dramajn skizojn en Esperanto, kaj multaj favoraj kritikaj aperis sur la Brita gazetaro la sekvantan tagon.

Ĵus antaŭ tiu bone ĉeestata kunveno la gazeto de la B.E.A. unue aperis, sub alloganta verda kovrilo. Ĝi devos trafi sian celon, nome, unuigi la diversajn grupojn kaj helpi la ĝeneralan Britan propagandon. Ni rapidas sendi niajn plej korajn bondeziron pro la sukceso de la nova ĵurnalo. Ĝia enhavo estas proksimume la duono de tiu de THE ESPERANTIST, kaj la jarabonpago estas proporcie.

Iom simila je formo kaj apero estas la nova kaj beleta *Germana Esperantisto*, kiu estas inda je niaj Germanikaj amikoj, kaj kiu sekve havos kreskantan disvastiĝon.

La nova Rusa Monataĵo estas baldaŭ atendata, kaj ankaŭ devos esti valora aldono al niaj jam grava Biblioteko. Ni plezure vidas ke la *Vestnik Znanja* (Scienca Revuo) nun eldonigas senpagan aldonon, enhavantan mallongan monatan lernolibron. Nia kunverkanto, S^{ro} Kolowrat, antaŭ ne longe eldonis Rim-vortaron kaj beletan kanton, "*Kuraĝe antaŭen*," kiujn li sendos post ricevo de 70 c. poŝtmarke (Morskaja 29, Peterburg).

Turkujo ĝis nun restis iom malantaŭe, kaj estas kun speciala plezuro ke ni lernas pri la fondiĝo de Esperanta kurso en unu el la plej ĉefaj kolegioj, kie la studentoj montrigas la kutiman entuziasmon pro la lingvo. Eble, se tiu ĉi fakto estis konita antaŭ kelkaj monatoj, Gergovio estus vizitinta Turkujon dum ŝia Esperanta vojaĝo!

Sed eble niaj legantoj ne konas pri ŝia ekzistado! Certe ni mem tre miris kiam ŝi alvenis ĉi tie dum la Kristnaskaj festoj, pasigi la gajan tempon en nebulega Londono. La nebulego estis ja tiel densa ke la poŝtisto ne havis facilan laboron meti ŝin ĉe ŝia celo. Ni supozas ke tiaj mond-vagantaj leteroj baldaŭ oftigiĝos, ni do tie ĉi ekzamenos la historion de Gergovio de kiam ŝi lasis sian hejmon en *Clermont-Ferrand* lastan Julion.

concentrated once more, not at Warsaw, but at Boulogne, the welcome haven of the Esperantists.

The memorable gathering bids fair to eclipse our expectations. Maitre Michaux, the indefatigable, daily receives promises to be present, and many of the visitors intend to profit by the opportunity, and visit London before or after the Congress. The date of the latter has been definitely fixed for August 3th-13th; the principal meetings will take place on the 6th and 10th of the month. Tickets of admission to all meetings, festivities, and ceremonies cost only half-a-crown, and so can in no way check the visit of as many friends-in-Esperanto as possible. It is to be hoped that we in London will be able to devise some social gatherings to entertain our future foreign visitors.

Such functions as the Annual Meeting of the London Esperanto Club, which took place on January 12th at the Essex Hall, give great stimulus to the Cause. On the occasion in question many kind helpers rendered songs, recitations, and dramatic selections in Esperanto, and numerous favourable criticisms appeared in the British Press on the following day.

Just before that well-attended meeting the Gazette of the B.E.A. made its first appearance, under an attractive green cover. It should serve its purpose, namely, to unite the divers groups and assist general British propaganda. We hasten to send our best wishes for the success of this journal. Its contents amount to approximately half those of THE ESPERANTIST, and the subscription is likewise in proportion.

Somewhat similar in form and appearance is the new and pleasing *Germana Esperantisto*, which is worthy of our Teutonic friends, and which should, in consequence, have a steadily growing circulation.

The New Russian Monthly is expected shortly, and should also be a valuable addition to our already impressive Library. We are pleased to note that the *Vestnik Znanja* (Scientific Review) now issues a free Esperanto supplement, containing a short monthly text-book. Our contributor, Mr. Kolowrat, has also recently published a Rhyme-vocabulary and a pretty song, "*Kuraĝe antaŭen*," which he will send on receipt of six stamps (Morskaja 29, St. Petersburg).

Turkey has so far been rather in the background, and it is with especial pleasure that we learn of the foundation of an Esperanto course in one of the principal colleges, where the students show the usual enthusiasm for the language. Maybe, had this fact been known a few months back, Gergovio might have visited Turkey on her Esperanto journey.

But perhaps our readers are not aware of her existence. We certainly were most surprised when she put in an appearance at

Vizitinte Belgujon, Svedujon, Bohemujon, Rusujon, Germanujon, ŝi envenis Anglujon, nur rapide transsendiĝis Kanadujen, el kie al la Unuigitaj Ŝtatoj, Meksiko, Peruo, Hindujo, Maltujo, Italujo, Algerujo, kaj, fine, "Hejmo, dolĉa hejmo"! Ĉiu ricevinto aldonis kelkajn vortojn de bonveno, tial ke la dokumento ja estos kuriozaĵo, se ĝi postvivas la danĝerojn de la vojaĝo ĉirkaŭ la mondo.

Neordinara nombro de artikoloj aperis dum la lasta monato pri Esperanto, kaj ni interese ekscias ke la Amerika *New Era* ekhelpis nin, sur la alia bordo de la harenglagego.

Kontraŭe, novaj libroj ne estis multenombraj. Libreto laŭ la *Penca Lernolibro* eldoniĝis de la firmo Hachette en la Franca lingvo, kaj la firmo Borel eldonis alian broŝuron kaj libreton pri *Kurbaj Linioj* (23 pp.; 70 c.).

Kvankam "La Ventego" estis presita antaŭ la Nova Jaro, ni nur ricevis ilin de la bindistoj malmultope. Ni kontente anoncas ke ĉiuj fruaj aĉetantoj nun proviziĝis, kaj ke granda nombro de aprobantaj leteroj jam alvenis de niaj amikoj.

Ĉar ŝajnis esti bezono por ia bone aranĝita libreto por donaci, kie la kutima paperdorsa broŝuro ne estus akceptinda, ni nun eldonigas "*The Esperanto Language Practically Considered and Described*," de nia bonekonata amiko kaj eminenta filologo, D^{ro} Lloyd, de Liverpool. Sub bela art-tuka kovrilo (kun portreto), tiu ĉi libreto nun estas aĉetebla je 1 fr. 20, aŭ 10 frankoj la dekon.

Ni fidas ke ĝi same ricevos la aprobon de niaj legantoj, kaj gajnos novajn samideanojn el la rangoj de la lingvistoj kaj kleruloj al kiuj ĝi celas alvoki.

Konkludante, ni deziras danki ĉiujn Korespondantojn kiuj afable sendis Kristnaskajn kaj Nov-Jarajn kartojn.

LA REDAKTORO.

Christmastide, to spend the happy season in foggy London. Indeed the fog was so bad that the postman had no easy task to deposit her at her destination. We suppose that such world-encircling letters will soon become common, so we will here look into Gergovio's history since she left her home in *Clermont-Ferrand* last July.

After visiting Belgium, Sweden, Bohemia, Russia, Germany, she entered England, only to be promptly despatched to Canada, whence to the United States, Mexico, Peru, India, Malta, Italy, Algiers, and, finally, "Home, sweet home." Each recipient added a few words of welcome, so that the document will indeed be a curiosity, if it survives the perils of the journey round the world.

An exceptional number of articles on Esperanto have appeared during the last month, and we note with interest that the American *New Era* has lent a hand on the other side of the herring-pond.

On the contrary, new books have not been plentiful. An adaptation of the *Penny Text-book* has been published by Messrs. Hachette in French, and Messrs. Borel have published another brochure and a little work on "Curved Lines" (23 pp.; 7d.).

Although "La Ventego" was printed by the New Year, we only received them from the binders a few at a time. We are glad to say that now all early purchasers have been supplied, and that a great number of approving letters have been already received from our friends.

As there seemed to be a need for some nicely got-up booklet, suitable for presentation, where the usual paper-back brochures would not be acceptable, we now publish "*The Esperanto Language Practically Considered and Described*," by our well-known friend and eminent philologist, Dr. Lloyd, of Liverpool. In neat cloth cover (with portrait), this book can now be obtained at 10d. a copy, or 9s. the dozen.

We trust that it will likewise receive the approval of our readers, and will serve to gain fresh adherents from the ranks of the linguists and scholars to whom it is intended to appeal.

In conclusion, we desire to thank all correspondents who kindly sent Christmas and New Year cards.

THE EDITOR.

Post kiam ni sendis ĉiujn artikolojn por tiu ĉi numero de THE ESPERANTIST, alvenis la sekvanta letero, kiun afable sendis al ni D^{ro} Carlo Bourlet, el Parizo.

"KARA SINJORO,—Mi estas vokita al la milito, kaj mi devas forveturi Mandĵurujon. Ĉar mi estas neĵuna kaj malsana, tial mi esperas, ke oni baldaŭ min liberigos kaj mi povos denove labori por nia afero kaj partopreni en la Kongreso.

"Sed, en ĉia okazo mi, en la daŭro de kelka tempo, ne povos labori. Tial mi petas ke miaj amikoj ne miru, ke iliaj leteroj al mi, kelkan tempon (eble eĉ longe), restos sen respondo.—Via, L. ZAMENHOF."

Kompreneble ĉiuj Esperantistoj sendas siajn bondezirojn al nia eminenta Estro, kaj esperas ke lia vojaĝo ne estos tre longa, kaj ke li povos ĉeesti Bulonje.

Profesie, D^{ro} Zamenhof estas okulisto kaj, eble, ne estos tro fari por li ĉe la militejo. Ni laboradu por ke la lingvo restu sur pli forta fundamento antaŭ ol nia Estro revenos kunlaboradi.

Nur unu semajno antaŭ ol li skribis tiun malfeliĉan sciigon, ni ricevis unu el liaj afablaj komunikaĵoj pri *La Ventego*:—

"KARA SINJORO,—Kun vera plezuro mi ricevis la ekzempleron de la tre bele eldonata 'Ventego,' kaj mi dankas Vin kore por Via donaco. Volu akcepti mian plej sinceran novjaran bondeziron por Vi persone, kaj por Via gazeto."

Vere, la gravaj okazoj de la vivo venas subitege.

P.S.—La milita malsanulejo trovas, ke nia Estro ne estas sufiĉe forta por la milito. La certa oficiala decido venos nur post kelkaj tagoj.

VIVIENO.

22

Duparta Ferakonto de E. W.

[*Parto II.*].—La korteganoj tre ekscitiĝis; ĉiuj la kavaliroj de la Ronda Tablo invitiĝis por partopreni je la memorinda okazo. Oni ĉie kaj ĉiam parolis pri gravaj solenaj gloraj vidaĵoj, dancoj, ludoj, kursoj, pri bravec-provoj kaj batal-lerteco inter fortaj herooj, pri konkurenco inter belulinoj rilate al juveloj, vestoj kaj antaŭeco. Tiel okazis ke tute sen rimarko aperis en la kortego orfulino, zorgatulino de la princo. Estis nia Vivieno, iom plibeliĝinta je formo kaj moroj, de la tempo kiam ŝi, plorante forpreniĝis de la hejmo de ŝia infaneco. La klaraj bluaj okuloj nun havis marverdan nuancon, kaj ombriĝis per longaj okulharoj preskaŭ nigraj. Ŝiaj iam blondaj, libere defalantaj haroj nun alformis kvazaŭ duoblan nigra-ruĝan kronon ĉirkaŭ ŝia malgranda kapo. Ŝia voĉo estis klara kaj dolĉa, sed estis malpli sincera, malpli korega. Efektive la novaj longaj roboj embarasis ŝin. Baldaŭ kelkaj nejunaj kavaliroj, altiritaj per ŝia modesta silento, atente rigardis ŝin, kaj eltrovis, ke ŝi havis trajtojn kaj vizaĝkoloron pli delikatajn ol tiuj de la plej adoritaj belulinoj de la kortego. Kompreneble ili esprimis al ŝi sian admiron, egale kompreneble ŝi plezure aŭdis kaj ridetis.

De tiu tempo ĉiuj kavaliroj amindumis ŝin, kaj kredis reciprokan la senton.

Tamen Vivieno ne estis feliĉa; kaj ŝi eĉ deziris morti, tiel akraj estis la ĵaluzoj de la antaŭe adoritaj belulinoj.

Unu tagon la mondfama profeto Merlin vizitis la reĝon, kaj havis solenan akcepton. Ĉiuj vidis en li la plej grandan konsilanton kaj defendanton de la nacio. Vivieno vidis nur viron malgrandan, havantan perfektajn trajtojn, fergrizajn harojn, longan barbon, okulojn dubelumajn kaj abstraktan vizaĝesprimon. Ŝi atendis ian mienon adorindan, formon suprehoman pro gracia majesteco. Tamen, post malmultaj tagoj, ŝi ne povis plu ĝui la spritemajn parolojn de la ĉirkaŭstarantoj, sed nur volis aŭdi unu voĉon, esti sola por ĝin aŭskulti.

Unu vesperon subite ekrigardanta, ŝi vidis la okulojn de Merlin fiksatajn sur ŝi kun esprimo de akra serĉado. Kviete ŝi toleris lian rigardegon kaj volonte ŝi redonis rigardon plenan je la plej ĝentila, respektiga amo. Post tiu tago ili estis geamikoj. Rajdante, promenante aŭ ĉe la reĝaj salonoj, li estis ĉiam apud ŝi, kaj malicaĵi enviemaĵi korteganoj korege ridis vidi la profeton ensorĉitan de "senkora koketulino." Ilia mokado ĉagrenis nek la profeton, nek Vivienon. Ĉiutage ŝi fariĝis pli feliĉa, ŝi povis ĉion ami en tero kaj ĉielo, mem la malsaĝojn kaj malbonojn. Ŝi amegis sian belegan landon kaj—senlima feliĉeco kaj eterna—ŝi tiom amis Merlin, ke ŝi neniam pensis al la amo de Merlin; neniam ŝi demandis: Ĉu mi estas amata de li?

[*Parto III.*].—Denove estas grandega ekscitego en la kortego de Princo Arthur, ne plu pro reĝaj vizitantoj kaj publika gajeco, sed pro teruraj danĝeroj kaj pro la rimedoj por savi la liberecon al la lando, la honoron al la batalantoj, kaj la vivon al la popolo. La barbaroj, senfidaj Sisnaĥoj, idoloj, homoj senhejmaj, senteraj, neamataj de siaj kunloĝantoj, nomaduloj: tiuj ĉi, per glavo kaj glaveto, fajro kaj perfido, penadas venki aliajn landojn. Ofte venkitaj, ofte forpelitaj, ili ĉiam pli multnombro revenadis kaj malrapide estis akirantaj la tutan insulon. La kavaliroj de la Ronda Tablo kaj siaj samlandanoj heroe bataladis, sed la glora malmulto devas necese cedi al la multoj, kiuj ne devis zorgi pri virinoj kaj infanoj. Nun la fino proksimiĝis. Jam sendis Arthur kaj Merlin tempo post tempo en transmarajn landojn tiom da ne batalantoj kiom la ŝipoj povis enhavi. Nun oni bezonis savi ĉiujn, kiuj restis en danĝero ĝis la reveno de la ŝipoj.

La profeto havis multajn amikojn inter la Feoj, li sciis kie trovi grandajn subterajn kavernojn, kie senĉese fluas puraj riveretoj, kaj en kies proksimeco kreskas fruktoj, grenoj kaj radikoj. La ĉeestado de tiom da homoj ja nekonvenis al la feoj, sed la feoj, kaj precipe la feinoj, estas treege patramaj. Ili neniam deziras forlasi sian landon, ili avidas nek oron nek arĝenton; en siaj spertaj magiaj manoj la arbaroj fariĝas multe pli belaj ol smeraldoj, pli multekostaj ol rubenoj. Ili honoris kaj amegis la venkitajn defendantojn de la Kimrujo. Sed la feoj sciis ke inter tiuj estis perfiduloj, pagitaj de la Sisnaĥoj. Tial ili devigis Merlin ĵuri solene neniam diri la sekreton de la kavernoj krom al unu sola estaĵo; kun ilia konsento, ili konfidis ĝin al la duonfeino Vivieno.

Nun ŝi estis plene okupata, tage rajdante, sekvita de juna ĉevalisto, al malproksimaj vilaĝetoj por instrui la loĝantojn ĉion, kion ili devos fari, nome sin pretigi por rapida forkuro; ĉiam observi la supron de la monteto de Merlin, kaj tie vidinte lumturfajro, tuj marŝi tien kun ĉiuj porteblaĵoj. Nokte ŝi helpis malsanulinojn, konsolis malfeliĉulinojn, kaj kuraĝigis timulojn.

Fine alvenis la fatala tago. Matene marŝis la Princo kun la pluparto de la kavaliroj por kontraŭbatali la Sisnaĥojn el la oriento, morgaŭe marŝos la aliaj, sub Merlin, kontraŭ alia bandego, el la nordo. Vivieno ricevis la lastajn ordonojn de la profeto, kun lia beno. Ŝi diris al li adiaŭ kaj iris returnen al la palaco. Lacega, ŝi sin kuŝis; apenaŭ dorminte, ŝi ekvekiĝis pro brilega lumo, kiu montris al ŝi tri feinojn. Unu diris: "Venu tuj kun ni, aŭ Merlin mortos!" Sen prokrasto, sen dubo, ŝi eksaltis, ĵetis sur sin nigran mantelon kaj silente akompanis ilin. Voje, ŝi sciigis, ke bando da armataj viroj jam ĉirkaŭis la monteton en kiu li estas ĉe la lumturo kaj, ne kuraĝinte supreniri en lokon ensorcitan, ili atendas lian malsupreniron. Nenia feo povis averti ilin, ĉar la monteto fermiĝis kontraŭ ĉiuj nehomaj estaĵoj krom la ĉielaj anĝeloj; sed la Kristana bapto de Vivieno ŝin ebligis eniri mem en la lokon plej sekretan. Ŝi sola povas savi la vivon tiel necesegan al la tuta nacio; ŝi perdos eble sian propran vivon, tamen ŝi savos sian popolon.

Vivieno konsentis. Ŝi ricevis de la feinoj du teksaĵojn tiel delikataj kiel araneaĵo, kaj aŭdis ilian instruon. Ŝi devos trovi Merlin en malgranda observatorio apud la lumturo, sciigi al li la venontan atakon, lin decidiĝi sin kaŝi en proksima nevidebla kaverno kaj ĵuri solene, ke li tie restos ĝis la reveno de la Princo. Se li tute ne volus tiel lasi sian oficon, Vivieno devos ĵeti sur lian vizaĝon la bluan teksaĵon, kiu lin tuj dormigos, je dormado kiu daŭros dum centjaroj, se li ne vekigis per ĉarmo pli potenca. Pro tio la teksaĵo ruĝa! Ĉiuj el la feinoj ripetis: "Vualo blua por dormigi, vualo ruĝa por vekigi!" kaj subite malaperis.

Sola kaj laca, Vivieno alvenis al la monteto. Ŝi vidis la armatajn gardantojn kaj diris, "Mi alportas depeŝon al la Estro." Ili ŝin permesis trapasi. Por ke neniu povu sekvi ŝiajn piedsignojn ŝi lasis la vojeton kaj baraktis tra dornoj kaj arbetoj ĝis ŝi alvenis kun manoj kaj piedoj kontuzaj kaj sangaj al la observatorio. Merlin dormis. Aŭdinte ŝian voĉon, li eksaltis kaj, aŭdinte sian tutan rakonton respondis: "Adiaŭ, iru en la kaverton, tie restu ĝis mi estos kondukinta al la batalon la virojn armatajn, kaj poste reiri en la palacon." "Pro amo de la nacio, cin savu, mia patro, ci estas la sola espero de nia patrujo."

Decide li diris, "Vi vin trompas, filino mia, neniu estas iam necesega, kiam venos la horo Dio sendas la viron. Adiaŭ!" Tiam sciis Vivieno ke la virta saĝulo neniam cedos. Ekĝemante, ŝi preĝis: "Pardonu al mi, patro mia, ke mi cin tentis. Donu al mi unu solan kison, ĉar eble ni nin neniam revidos." Malrapide, ŝanceliĝe, liaj lipoj tuŝas ŝian frunton; vibro de feliĉeco fortigis ŝiajn brakojn. Subite al li ĉirkaŭpreninte la kolon, ŝi ĵetis de poste la bluan vualon super lia kapo, kaj lin helpis atingi seĝon. Konfuza, ŝi staris rigardanta la belegan vizaĝon dormantan. Subite brila lumo blindigis ŝin, triumfaj krioj surdigis ŝin, la tero tremis kaj fendigis, vento el profundejo ŝin ekkaptis, turniĝadis kaj sensentan alĵetis sur la teron.

Morgaŭe Vivieno kondukis palajn forkurantojn al la kavernoj. Vespere, ellacigita, ŝi dormadis.

Dum multaj centjaroj la sklaviĝaj Kimroj komfortiĝis pro la kredo ke Merlin revivos por ilia reliberigo.

Kia estis la sorto de Vivieno? Neniu scias, estas ne grave! Ŝi ja estas nekompatinda, ĉar ŝi ĝuis grandegan feliĉecon.

LA KAT-NESTO.

Observata kaj rakontata de D^{ro}. Richard Legge.

Legante la interesan rakonton en via Decembra numero pri "Instinkto aŭ Inteligenteco" mi pensis, ke la sekvanta vera okazo estus rakontinda.

Antaŭ ne longe mi havis katinon, kiu estis loĝadinta ĉe mi dum pli ol du jaroj. Jen ŝi estis aminda, jen ŝi montris signojn de esti nur duone malsovaĝigita. Unufoje ŝi foriris el la domo kaj estadis ekstere dum du aŭ tri monatoj. Ofte ŝi alvenis al la pordo, sed nek ŝi envenis nek akceptus iajn manĝaĵojn. Fine, ŝi revenis kaj redaŭrigis siajn antaŭajn kutimojn amindajn.

Je Septembro de tiu ĉi jaro oni ekvidis ke ŝi atendadis sian akuŝon: ŝi travagis la domon kaj serĉis lokon konvenan por tiu ĉi okazo, multfoje farinta liton en komodo en la dormoĉambro. Oni ne permesis tion kaj forpelis ŝin kaj fermadis la pordon de la dormoĉambro. Poste, dum multe da tagoj, ŝi eliris ĉiutage kaj revenis al la domo nur por manĝi. Tago post tago oni penadis trovi kien ŝi iris, sed sensukcese. Oni ŝin vidis kuri ĉirkaŭ tricent futojn tra la kampo, kaj tiam ŝi malaperis. Fine, unufoje, mia kolego, Dr. N—, ŝin vidis suprenrampantan la trunkon de kratagarbo kaj enirantan la neston neuzitan de pigo de la antaŭa jaro. Dr. N— suprensekvis ŝin kaj trovis en la nesto kvar belajn katidojn kun ilia patrino. La nesto estas pli ol dudek futojn supre la tero.

Tiu ĉi katino mem loĝis kaj elnutris antaŭan aron da idoj en la hundejo kun mia hundino.

Mi ne estas aŭdinta antaŭe pri katidoj, kiuj estas naskiĝintaj en arbo.

KIAM EKFLORADAS REZEDOJ.

24

Pentraĵeto el Rusa Litvujo.

Originale en Esperanto, verkita de Osip Ivanoviĉ Elleder.

Mi memoras la unuan renkonton de Leonid Leonidoviĉ kun la freneza knabino. Tio estis en printempo post lia alveno. Li venis en nian Litvan angulon en malfrua aŭtuno en monato Novembro. Neĝojn ni havis tiam ankoraŭ ne multajn sed la frostoj estis jam severaj, tial la frenezulino estis jam antaŭ kelkaj semajnoj forkondukita de sia sidejo. Mi konatiĝis najbarmaniere kun Leonid Leonidoviĉ kaj ni ofte iris kune promenadi aŭ ĉasadi. Mi estas granda admiranto de la naturo kaj Leonid Leonidoviĉ konis tiel bone ĉiujn naturaperaĵojn, kaj kvankam li ne volonte paroladis, tamen ĉio, kion li rakontadis, estis ĉiam interesinda; mi tial plezure akompanadis lin. Tiamaniere ni konatiĝis kaj kunamikiĝis.

Pasis la vintro, venis printempo, alflugis birdaroj. Ĉiuvespere el la proksima arbaro eksonadis nun laŭtaj melodiaj fajfadoj de turdoj kaj merloj kaj apud ĉia marĉeto vagadis ruĝtibiaj cikonioj. Unu tagon en Aprilo estis venta, malagrabra vetero, sed post mezatago, je la kvara horo, la vento tute kvietiĝis, fariĝis pli varme kaj mi foriris por fari la promenadon tra la arbeto, kies fondo nun estis kovrita per amasoj de ĉielbluaj hepatikoj kaj blankaj anemonoj, parte origita per steletoj de flavaj gageoj (*gagea lutea*) aŭ sur malseketaĵoj per larĝfoliaj ĥrisosplenoj (*Chrysosplenium atternifolium*).—Admirante tiun ĉi tapiŝon de raviganta ĉarmeco, kun kiu nevideblaj spiritoj por festo fianĉa nun ornamiĝis la teron, mi tie renkontis Leonid Leonidoviĉ, kaj ni kune longe promenis aŭskultante la voĉojn de reviviĝinta naturo aŭdataj ĉie: el la tero, el akvoj, en la aero, de ĉiuj sennombraj folioburĝonoj. Ĉie oni sentis la spiron de juna mistera vivo. Ĉio tio videble bonfarante efikis je la spirita stato de mia akompananto, li fariĝis pli parolema kaj la malĝoja trajto, kiun oni ĉiam en lia vizaĝo vidis, estis nun malpli rimarkema ol kutime.

La luno jam klare lumis kiam ni venis al la bordo de Ŝeŝupo, jen subite eksonis de ne tre malproksime, kvazaŭ el nuboj ĉielaj elirante, la kantado de la frenezulino.

Kiel arĝentaj voĉoj de harpo eksonoris tra la silenta nokto la kanto portata de kvietaj printempaj aerondoj—jen proksimiĝante, jen ree malaperante, nun laŭte, ĝis fine, malrapide iom post iom disfluigante en la trankvila malproksimeco ĝi ekmortiĝis. Ŝi kantis kanton pri malfeliĉaj geamantoj kaj sendireblan sopiron kaj maldolĉegan plendon de juna knabino, kies amatulo estas deviĝinta restadi malproksime kaj nur per "*marga gromateli*" (multkolora letereto) povas konsoligi sian knabinon, esprimis la strofo ĵus eksonanta:

*"... kass man' ĵ' vardalo, ir ĵ' pravardelo
nier' mano jaŭnialo, balto doBILE-e-lo,
ir atejtu ponu, ŝimtas milionu
nier' mano jaŭnialo balto doBILE-e-e."*[1]

Ni haltis kaj aŭskultis:

... balto doBILE-e-e-e redonita de eĥo ŝajnis vibri kaj tremeti ĉie en la aero.

Leonid Leonidoviĉ demandeme ekrigardis min.

"Kio estas tio?" diris li post unuminuta silentado mallaŭte, kaj lia voĉo ŝajnis iom malcerta.

"Litva kanto," rediris mi.

"Kaj la mistera kantistino?"

"Estas kompatinda frenezulino," kaj mi rakontis al li kion mi sciis pri ŝi.

Li aŭskultis min tre atenteme kaj mi rimarkis kiel li dum mia rakonto kelkfoje nevole ekstremitis.

Kiam mi finiĝis ekdemandis mi: "Ĉu vi volas vidi la frenezan knabinon? Ŝi sidas ne tre malproksime de ĉi tie sur la alta ŝtono apud la rivero."

"Ne!" diris li rapide, "mi ne deziras vidi ŝin."

Liaj vortoj sonis kontraŭ kutime malmole, ja preskaŭ malamike. Liaj vangoj estis iom ruĝiĝintaj kiam li diris: "Fariĝis jam tro malfrue, mi devas iri hejmen; bonan nokton!" kaj ne atendinte mian resaluton, kun rapidaj paŝoj li malproksimiĝis.

Pasis kelkaj semajnoj post la rakontita okazo. Leonid Leonidoviĉ mi nenie trovadis. Al kutimaj vesperpromenadoj li ne alvenadis, kaj mi, estinte tage tre okupata, ne povis elserĉi lin, tial mi nenion sciis pri lia farto. Unu dimanĉon mi fine decidis viziti lin sed alveninte en lian hejmon mi trovis domon fermitan kaj sensukcese mi devis reveni hejmen.

Tagoj post tagoj foriradis, jam de longe estis hirundoj revenintaj al siaj antaŭjaraj nestoj, en la arbaro kriadis kukoloj laŭte sian nomon, el la densaĵoj de Ŝeŝupa-bordo eksonadis dolĉaj kantoj de najtingaloj. Sur fondo de arbetojam malaperis anemonoj kaj hepaticoj, aliaj kreskaĵoj anstataŭis ilin: pli altaj, pli luksaj leviĝadis ili fiere siajn florkapetojn, malestime malsuprenrigardante je la modestaj, nun velkiĝantaj, infanetoj de frua printempo. De mia amiko mi nenion aŭdis.

25

Venis tagoj sunplenaj, la kukoloj jam ĉesis kriadi, en la grenkampoj ekfloris bluaj cejanoj, kaj kiel helaj flametoj lumiĝis inter la trunkaro ruĝaj floroj de kamppapavoj. De mallarĝaj kamplimetoj alportadis ventspiro odoron de timianoj kaj en mia ĝardeno ekflorantaj rezedoj dolĉigadis la aeron de vasta ĉirkaŭaĵo kun sia raviganta bonodoro. ... La norda somero kun sia varmeco, kun siaj ĉarmoj kaj turmentoj estis veninta.

Mi en tia tempo ofte forestadis de mia hejmo, ankaŭ mi havis multe por fari, tial mi ne posedis libertempon por aliaj aferoj. Mian homoevitantan amikon mi ne vidadis, kaj tial mi estis lin iom forgesinta.

"...Rezедoj miaj karegaj rezedoj kiom mi amas vin, ĉarmegaj, dolĉaj floretoj kiom vi estas karaj al mia koro, amataj, mi eksalutas vin; mi benas vin mil—milfoje!" Tiujn vortojn per de profunda pasio tremanta voĉo elparolitajn, aŭdis mi foje vespere kiam mi okaze eniris en la parton de mia ĝardeno, kiu estas pli malproksima de mia domo kaj kien ordinare en tia malfrua horo neniu venadis. Mi haltis kaj aŭskultis atente, la voĉo ŝajnis al mi konata. Kiu estas tie? demandis mi min mem ekmirigite. Jen ree mi aŭdis:

"Kresku, floru, odoru, vi estas ja ŝiaj favoruloj. Ho! se la vento povus forporti vian dolĉegan spiron kune kun miaj salutoj al ŝi, malproksimen, malproksimen," jen la voĉo eksilentis, la parolanto devis esti min rimarkinta.

"Leonid Leonidoviĉ!" mi elvokis, kaj kun malmultaj grandaj paŝoj mi estis ĉe la barilo de ĝardeno.

Aliflanke, duone kaŝigite per elkreskitaj tie densaj siringoj, genue staris sur la herbaĵo mia amiko. Lia ĉapelo kuŝis apud li sur la tero, liaj brakoj estis etenditaj tra la paliseroj de barilo: kvazaŭ li volas ĉirkaŭpreni iun; li estis ankoraŭ pli pala ol kutime kaj tremis de ekscitiĝo.

"Leonid Leonidoviĉ! granda Dio kio estas al vi?" elvokis mi, "parolu, diru al mi kara amiko!" kaj kun granda salto super barilo mi estis apud li.

"Ho!" ekĝemis li, "pardonu, mi petegas ... mi nenion ... mi nur estis ... mi volis ..." konfuzo balbutis li, sin leviĝante kaj timeteme ĉirkaŭrigardante "mi nur admiris viajn florojn, ili estas tiel belaj ... mi tre amas rezedojn," aldonis li fine pli kuraĝe.

"Nu mia kara amiko," rapidis mi rediri por maskigi lian videblan konfuziĝon, "kiel mi ĝojas vin ree foje vidi, ni tiel longe ne kunvenis, kiel vi fartas? Sed nun mi ne lasos vin, vi devas iri kune kun mi, ni hodiaŭ vespermanĝos kune," kaj prenante lin sub la brako ni eniris en mian ĉambron. Alveninte tien li rakontis ke li lasttempe iomete malsaniĝis kaj pro tio ne povis daŭrigi nian interkomunikaĵon, ankaŭ ke li nun estas pli okupata ĉar li skribas artikolon en ia scienca ĵurnalo. Tiel kaj simile li penadis pravigi sian longan forestadon, sed mi ekkonis, ke ĉio dirita ne estis la vera kaŭzo, ĉar li seninterrompe balbutiĝis kaj ruĝiĝis. Li ne estis lerninta mensogi, mia kara Leonid Leonidoviĉ.

Iom post iom mia amiko retroviĝis, li fariĝis pli certa, kaj kiam li malfrue adiaŭdiris devis li promesi, ke li baldaŭ ree venos por ĝuadi la bonodoron de liaj amataj floroj.

De nun Leonid Leonidoviĉ ofte alvenadis, kaj forirante li ĉiam portadis freŝan rezedbukedon kun si.

De ia tempo komencis cirkuladi famoj: ke la frenezulino trovis nun kolegon. Kolonistoj kiuj nokte kaptis fiŝojn en la Ŝeŝupo rimarkis, ke sube ĉe la granda ŝtono staras ia viro dum tutaj

horoj se ne eĉ dum tutaj noktoj. Ankaŭ malfruigitaj terlaboristoj vidis ofte vespere Leonid Leonidoviĉ kiel li iris tra la kamparoj en direkto de la rivero, kaj oni supozis ke li, kaj la nokta gasto ĉe granda ŝtono estas sama persono.

Mi tion ne volis kredi, sed, foje ĉasante, mi preteriris la sidejon de la freneza knabino kaj mi vidis ke sur la ŝtonplato kuŝas freŝaj rezedbukedoj, tiuj samaj kiujn mia amiko el mia ĝardeno portadis hejmen. Efektive samaj rezedbukedoj! Mi estis multe ekmirigita.

Kiam mi foje kun Leonid Leonidoviĉ kunvenis mi tial intence tuŝis la temon pri la freneza knabino kaj diris ke nun baldaŭ venos la tempo kiam mallaŭtiĝos ŝiaj kantoj ĉar la vintro alproksimiĝas. Tute kontraŭ mia atendo mia amiko aŭskultis mian parolon kun trankvila mieno; li eĉ ne konfuziĝis kiam mi rakontis, ke mi vidis rezedbukedojn sur la ŝtono kuŝantaj kaj nur ĉe la vortoj, ke la noktaj kantoj nun baldaŭ mallaŭtiĝos mi rimarkis, ke lia vizaĝo malklariĝis, kaj videbla malgajeco speguliĝis en liaj trajtoj. Post mallonga silentado li rediris:

"Jes, mi devas konfesi ke mi kutimiĝis, kaj ke mi nun ofte aŭskultadas la kantojn de kompatinda knabino—li ĉiam evitadis la vorton *Frenezulino*—kiuj tiel sopireme, tiel kortuŝante eksonadas tra la nokta trankvileco. Ŝi estas malfeliĉulino kaj ŝia sorto estas certe terura, sed dume ŝi povas restadi sub la pura ĉielo en la libera naturo, havante siajn florojn kaj siajn kantojn: ŝi estas certe feliĉa, eble pli feliĉa ol tiuj kiuj posedas nenion krom—sopiro, brula sopiro je la feliĉeco: tiom por ili karega, kiom ne atingebla, egale kiel neatingebla estas por sola nokta migrulo la brila stelo sur ĉiela firmamento...."

26

"Mi kore bedaŭros kiam mallaŭtiĝos la nokta kantistino ĉar tiam ŝia kantado mankos al mi, sed ankoraŭ pli mi bedaŭros ŝin mem, ke ŝi estos devigita forlasi sian verdan sidejon kaj restadi en surda putra ĉambreto por longa vintra sezono. Kompatindulino, tiam ankaŭ ŝi perdos ĉion kion ŝi amis!"

Li eksilentiĝis—"Kaj tamen" daŭrigis li poste, "por ŝi revenos la printempo, ekfloros ree la rozoj, ŝi ree ekkantos, por ŝi restadas la espero. Ekzistas homoj pli malfeliĉaj ol tiu ĉi knabino!" aldonis li pli mallaŭte, kvazaŭ nur por si mem.

Post tiu parolo restis Leonid Leonidoviĉ nur ankoraŭ mallonge ĉe mi, li diris cetere ke, ĉar la noktan kantistinon la floroj tiom feliĉigadas li, por plezurigi ŝin, alportadis kelkafoje bukedon por ŝi.

Ni adiaŭdiris.

Finota.

PIEDNOTO:

[1] Kio povas helpi al mi nomo subskribita—kiam ne estas (ĉi tie) mia knabo, la blanka trifolieto—kaj se alvenu aroj da sinjoroj, centmilionaroj—ne estas (ĉi tie) mia knabo, la blanka trifolieto.

[*Litva popola kanto.*]

VIZITO AL LA KORTEGO ĤINA.

Speciale verkita por "The Esperantist" de H. T.

Antaŭ kelkaj semajnoj, mi havis la honoron ĉeesti ĉe aŭdienco donata de la Bopatrin-imperiestrino kaj la Imperiestro de Ĥinujo al grava admiralo, kaj venas al mi la ideo, ke mallonga priskribo pri tiu-ĉi intervidiĝo povus iom interesi la legantojn de THE ESPERANTIST.

La Ministro reprezentanta nian landon ĉe la Ĥina Kortego kaj la Admiralo, kune kun siaj sekvantaroj, forlasis la Senditejon je la naŭa horo matene, en portiloj portataj ĉiu per kvar portistoj kaj antaŭenirigataj de gardistareto de kavalerio. La vojoj de Pekino, kvankam plilarĝaj ol ordinare en Ĥina urbo, estas malpuraj kaj odoraj krom en la ĉirkaŭaĵo de la Senditejoj, kie ili estas tenataj en plibona ordo. Post oftaj haltoj, por ke la alportantoj povu ŝanĝi la stangojn de la portiloj sur la alian ŝultron, ni fine eniris "La Malpermesatan Urbon"—la eniro en kiun estas kutime malpermesata al alilanduloj—tra orienta pordego, kaj trapasinte kelkajn pordojn kaj kortojn, ni malsupreniris el niaj portiloj kaj marŝis la restaĵon de la vojo.

Estis multe da Ĥinoj ĉirkaŭstarantaj, kiuj rigardis nin tre scivoleme, kaj ni estis akceptataj de la Konsilantoj de la *Wai-wu-pu*, aŭ Direktaro pro Alilandaj Aferoj. Pliaĝaj Mandarinoj kun kiuj ni interŝanĝis ĝentilajn salutojn, tiam nin alkondukis al la Ĉambrego de Aŭdienco. Tie ni nin trovis

en modere granda kaj altega ĉambrego, ornamita de oraj surskriboj Ĥinaj. En centro estis tapiŝatan estradon sur kiu stariĝis speco de alta tablo portanta kelkajn ornamojn do artefaritaj floroj. Malantaŭ la tablo sidiĝis Ŝia Imperiestra Moŝto en tia maniero, ke nur estis videbla la kapo kaj ŝultroj. Ŝi ŝajne havis nur kvardek kvin jarojn, sed vere havas preskaŭ sepdek. La hararo estis aranĝita laŭ modo Manĉua; de la fizionomio oni juĝis decidecon kaj forton; la voĉo estis fortika kaj plaĉa. Facile estis kompreni kial tiu ĉi maljuna sinjorino prenas la ĉefan parton en la registaro, kiam oni rigardis la dolĉan kaj kvazaŭ malfortan Imperiestron, kiu, sidiĝanta ĉe ŝia maldekstra flanko, sur malpli alta seĝo, kaj for de la tablo, ŝajnis esti junulo de dekok jaroj, kvankam li havas pli ol tridek.

Ĉe ĉiu flanko de la ĉambrego sin trovas duoblaj vicoj de Mandarinoj portantaj malhelajn purpurajn robojn, senornamitaj krom per la ilustrita simbolo de rango, portata antaŭe kaj poste. Ĉiu portis la oficialan kastoran ĉapelon kun plumo kaj butono, kaj ĉiu tenis mallongan glavon per la maldekstra mano.

La Ministro prezentis la Admiralon al Ŝia Majesto kaj al la Imperiestro, kaj la Imperiestrino, faranta respondon, parolis pri la plezuro ŝi sentis akcepti oficiron de tia reputacio kaj invitis lin supreniri sur la estradon. Ŝia Majesto faris afablajn informiĝojn pri la vojaĝo de la Admiralo kaj sendis ĝentilajn salutojn al lia Regnestro.

Kredeble la interparolado kondukiĝis per tradukisto, ĉar oni kredas ke nune nek Ŝia Majesto nek la Admiralo scias paroli Esperanton, kaj la Imperiestro ne malfermis la buŝon dum la tuta aŭdienco. Estis rimarkinde ke en ĉiu okazo kiam estis necese ke la Mandarino-tradukisto sin adresu al Ŝia Majesto, li devis genufleksi ĉe ŝiaj piedoj. Kiel la maljuna sinjoro zorgis sin levi antaŭ ol adresi sin al la alilanduloj, la interparolado tial estis iom longa; oni povas kompreni ke li havis multe da ekzerco.

Fine finiĝis la komplimentoj, kaj farinte kelkajn malaltajn salutojn ni eliris, kaj oni nin alkondukis en apudan salonon kie ni partoprenis kelkajn refreŝigaĵojn kune kun la Konsilantoj de la *Wai-wu-pu*. Ni tiam diris adiaŭ al ili kaj al la ĉefaj oficiroj de la Kortego kaj foriris, havantaj la plezuranton senton esti vidintaj la plej interesantan virinon de la nuna epoko.

FABLO.

27

Originale verkita de Clarence Bicknell.

Kataro foje la musaron
De l' ĉirkaŭaĵ' al balo
Invitis, la vesperon finan
De l' gaja karnavalo.

"Esperas ni," l' invito diris,
"Ke ĉiuj kun komplezo
Alvenos, de la oka horo
Vespere ĝis noktmezo."

La tre timemaj musoj tiam
Sufervis per korbatoj;
Deziris ili balon iri
Sed dubis pri la katoj.

Kaj ili, post pripenso, skribis
"L' inviton honorindan
Akceptos ni, se vi promesos
Konduton tre amindan."

"Ĉar ni memoras, malfeliĉe,
Ke vi, je l' estinteco,
Kaj ni malpacojn ofte havis
Pro mank' de amikeco."

Respondis la katar', "Pro tio
Ne timu, gekaruloj,
Al nia diro vi konfidu,
Ni estas veramuloj."

"Sur niaj koroj la pasitaj
Malpacoj estas pezo,
Sed ĉion vi kaj ni forgesos
Ĉe l' bal', ĝis noktomezo."

La musoj do akceptis kore,
Kaj pri la preparadoj
Pripensis kaj diskutis ofte
Per longaj paroladoj.

La tago venis; kaj la gastoj
Je l' ĝusta horo oka,
Kaj ĉiu ĉiun eksalutis
Per kiso reciproka.

La katoj kun musinoj dancis,
La musoj kun katioj;
Ĉirkaŭkurante ili ŝajnis
La radoj de maŝinoj.

La tempo pasis tre rapide;
La musoj kun fervoro
Pligrandiĝanta ĉiam dancis,
Nek pensis pri la horo.

Sed ĉesis la muzik' subite,
La direktor' sidiĝis,
La noktomeza hor' sonoris,
La ĝoja bal' finiĝis.

La musoj do antaŭen marŝis
Por centmil dankojn diri,
Sed la kataro tuj kriegis
"Ne devas vi foriri."

"Ni ankaŭ estas tre dankemaj
Kaj ĝuis la dancadon,
Sed nun ni ĝuos *vin*, karuloj,
Kaj bonan noktmanĝadon."

La musoj kriis, "Ho! perfidaj,
Bonfaron vi promesis,
Ĵurante ke vi la malpacojn
De l' estintec' forgesis."

"Sed vi akceptis," la kataro
Respondis, "kun komplezo,
L' inviton de la oka horo
Sed ne ĝis postnoktmezo."

Kaj tuj la musoj malaperis;
Ne restis eĉ la ostoj
Nur, kiel memorig' de l' balo
La pintoj de la vostoj!

*La homoj kiuj veron diras
Sen vortoj tute veraj,
Ol mensoguloj ili estas
Sendube pli danĝeraj.*

LA LEGENDO PRI LA UNUA VIOLONO.

28

El la Franca de Jean and Jérôme Tharaud, tradukita de F. L. G. Maréchal.

En la vastaj arbaroj de Transilvanio loĝas izolaj lignotranĉistoj, meze da klaraĵoj, en lignaj kajutoj. Por gajni sian panon, ili nur scias turnigi siajn hakilojn.

La paso de ciganoj estas kvazaŭ fulmo de gajeco por tiuj ĉi homoj, kies vivo estas tiel sovaĝa kaj tiel senŝanĝa.

La du ciganoj portas sub brakoj unu la violonon, la alia la cimbalon, aŭ harpon kun kupraj kordoj. La harpo akompanas, per siaj saltantaj notoj, la seninterrompan melodion de la violono. La perdita vojaĝanto, kiu estas erarinta, dum la vespero, en Transilvanian arbaron kaj trovis kunvenon de lignotranĉistoj, kaj kiu vidis tiujn ĉi kaj iliajn edzinojn danci je la lumeto de mortanta fajro dum la cigano, sidanta sur falinta arbo ludas sur la kordoj de sia violono, miras pro la magia povo de tiu ĉi humila ilo. Li do komprenus ĝin, se li scius la legendon pri la unua violono.

Antaŭ longa tempo, en Transilvania arbaro, apud klaraĵo, loĝis kun siaj gepatroj kaj fratoj bela knabino, kies nomo estis Macha. La familio loĝis en kajuto, per arbtrunkoj konstruata, kaj kovrata per muskoj. La patrino kaj filino kudras la haŭtajn vestojn, kuiradas la viandon kaj boligas la supon. Ĉiumatene, dum la bela vetero, la patro eliras kune kun siaj filoj, kun pezega hakilo sur la ŝultro. Kvinope, ili atakas grandegan arbon. Ili ĉesas frapegi nur kiam la falo de la arbo proksimiĝas. Tiam Konstanteno, la plej juna, montis por fiksi ŝnuron ĉe la pinto de la arbo. La kvin filoj tiras, la patro donas lastan hakegon, kaj la arbo falas bruege. Tiam ili detranĉas la branĉojn, forprenas la ŝelon, kaj la blankaj kaj glataj trunkoj de la abioj naĝas sur torento ĝis la valo.

Ilia vivo pasiĝis feliĉe kaj pace.

Macha similas al siaj fratoj. Sed tiuj ĉi estas malbelaj kaj ŝi estas belega. Ŝi havas adorindan flavruĝan haron, kies la liberaj ondoj falas sur la dorso kaj, sur la tempio du grandaj bukloj, kiel du riveretoj, fluas sur la perla blankeco de la vangoj. Ŝi havas la grandajn blujajn okulojn de la Valaĉiaj filinoj. Ŝi konis ĉiujn kantojn de la montaro. Per ŝi la kajuto florornamiĝis, dum la somero, de ĉiaj floroj el la arbaro. Ŝia patrino adoregis ŝin, ŝia patro, kiam li parolis al ŝi dolĉigas la sonon de sia voĉo; ŝiaj fratoj revis, en la arbaro, pri la donacoj kiujn ili povus al ŝi donaci. Traĵano, la plej maljuna, atakis per hakilo ursojn, por doni al ŝi la felon. Romo serĉis inter la silikoj rarajn ŝtonojn el kiuj li, antaŭ kelkaj jaroj, konstruis por ŝi ĉirkaŭ-kolon je barbara lukso. Konstanteno montis al la pintoj de la plej grandaj arboj por trovi birdojn, kaj Liveo iris al la vilaĝo por serĉi kelkajn papavajn kukaĵojn.

Macha ricevis tiun ĉi adoron kiel io natura. Longan tempon ŝi deziris nenion plu. Sed iom post iom la infaneco pasiĝis, kaj ekfloris juneco. Ŝi tiam ekrevis pri nekonataj aferoj.

Nur ŝia patrino devenis tiujn ĉi novajn sentojn, kiujn posedis Macha, kaj ŝi fariĝis eĉ pli karesanta kontraŭ ŝi. La patro kaj filoj estis malfeliĉaj kaj poste koleraj pro la malvarmeco je kiu Macha nun akceptis iliajn karesojn kaj donacojn.

De la klaraĵo, sur kiu estis la kajuto, Macha povis vidi sur la supro de monto la grizajn murojn de kastelo. Ofte ĝi kontraŭstaris sieĝojn, kaj la flamoj, kiuj lekis la murojn, postlasis grandajn nigrajn fulgajn langojn. Oni rakontis strangajn historiojn pri la sen-homa kastelo, kaj la lignotranĉistoj ne preterpasis la ombron de la turo nokte....

En tago, Macha vidis flugeti ĉe la supro de tiu turo grandegan silkan flagon. Oni diris en la arbaro, ke la filo de la kastel-mastroj revenis. La arbaro, kiu jam de longe nur konis la sonon de hakiloj, la falon de abioj, betuloj kaj kverkoj, nun resonas per la sono de la ĉaskorno, per la bojo de la ĉas-hundoj....

Estas la fino de aŭtuno. Macha portas en korbo, al malproksima kunvenejo, kie laboras ŝiaj fratoj, lignotelerojn da supo. Si, por la unua fojo, aŭdas la galopon de ĉevalo. Ŝi elsaltas el la vojo, kaj kaŝas sin malantaŭ kverk-trunko kaj atendas. Subite, el la fino de mallarĝa aleo ŝi vidas alproksimiĝi, inter la oraj folioj de la flaviĝa arbaro, kavaliron belevestitan, kiu rajdis belan blankan ĉevalon, selata de verda led.

Kiel ventego li pasas antaŭ ŝi. La vento de la trakuro flugetigis lian mantelon, fazanplumo tremetas en lia fela ĉapo kun ora rando. Lia arĝenta ĉas-korno frapas la selon.

Per la dekstra mano li tenas grandan bastonon.

Macha rave rigardas la kavaliron, malaperanta inter la arboj.

Tiu ĉi viro apartenas al alia gento ol ĉiuj homoj, kiujn ŝi antaŭe vidis. Li estas pli bela, li estas pli fleksebla, pli riĉa. Ŝiaj pensoj devas esti tiel malmultaj, kiel ŝiaj vestoj! Plena de dolĉega sento, kiun ŝi neniam antaŭe sentis, Macha de tiu tago atendis en la arbaro la "arĝentan kavaliron." Ŝi ofte revidis lin, sekvantan cervon, sed ŝi ne kuraĝis sin montri, kaj nur rigardis lin de malproksime, kaŝata malantaŭ ŝtonego.

Unuvesperon, kiam la lacega kavaliro revenis malrapide, ŝi kuraĝiĝis prezenti al li fruktojn en korbo; alian tagon ŝi donis al li akvon en ligna pokalo, alian tagon amason de floroj, kiuj ekfloras sub la unua neĝo—la lastajn florojn de la jaro. La kavaliro prenis la fruktojn el la korbo; trinkis la malvarman akvon el la pokalo; akceptis la florojn kaj senhalte preterpasis, ne eĉ rigardinte la junan Machon.

Tiam alvenis la granda vintro. La kavaliro restis en sia kastelo, kune kun la servistoj kaj hundoj. Macha, en la gepatra kajuto, revis pro la arĝenta kavaliro, atendante la printempon kun ama febro.

Fine la printempo anonciĝis en la arbaro: la sezono por ĉasi revenis por la kastelmastro.

Liveo elportis el la vilaĝo por Macha ruĝajn ŝuojn. Ŝi surmetis sian plej belan veston kaj pelton kaj atendis la kavaliron ĉe voj-kruco de la arbaro. Li aperis al ŝi en sia gloro.

La radioj de la suno, kiu kuŝiĝis malantaŭ la senfoliaj arboj, brilegis sur la arĝenta vesto kaj la ĉevalo, gaja pro tiu ĉi unua ekskurso post la longa vintro, saltegis kaj blekis.

Macha ekkantis:

"Bela kavaliro, bela kavaliro,
Venu al mi, tiun ĉi printempo!
La birdoj kantas sur la branĉoj
La ruĝaj ŝuoj estas por plaĉi al vi,
Bela kavaliro, bela kavaliro!"

Sed la bela kavaliro preteriris, senaŭdi la kanton, kaj Macha ne plu povis aŭdi la piedfrapadon de la ĉevalo, kaj ekploris....

Ŝi ploradis nokte kaj tage, ĉar la kavaliro ne volis ami ŝin. Malespero plenigis ŝian koron, kaj la ideo envenis en ŝian kapon, ke ŝi demandu helpon al la potenculoj de la Infero.

Macha estis sola en klaraĵo, nigrita per la restaĵoj de antaŭa kunveno. La kvarona luno levigis malrapide sian duoblan kornon supre la arboj de la arbaro. Kverkoj etendis sur la juna fraŭlino la ombron de siaj branĉoj, kiel manoj. Malproksima perdita hundo bojis. La horo kaj la loko estas indaj por alvoko al la Diablo!

Subite ŝi kriis: "Al mi, Diablo, al mi!"

Tuj, el la trunko de maljuna tondrofrapita kverko duone manĝata de formikoj, elvenis stranga estaĵo, kies ruĝaj ŝuoj estis fiksataj al la subbrakoj kaj kiu, anstataŭ ĉapo, portis sur la kapo vastan kok-kreskaĵon. Li tenis en la mano spegulon. Ĝentile li demandis al Macha: "Kion vi volas?"

La juna fraŭlino respondis per forta voĉo: "Mi amas viron, kiu ne volas ami min."

Aŭdinte tiujn ĉi vortojn, la demono ridegis, kaj la ridego ne ekvekis ian eĥon en la naturo.

"Mi volas vin helpi. Prenu tiun ĉi spegulon. Prezentu ĝin al via amatulo kiam vi vidos lin. Kiam lia vizaĝo rebrilos sur tiu ĉi kristalo, li amos vin je amo."

(*Daŭrigota*)

(*Author's Copyright*).

(*Eldonraĵo de la Aŭtoro*).

FRAGMENTAJ MEMOROJ.

Originale verkita de Edward Metcalfe, M.A. (Oxon).

En la unua porcio de tiuj ĉi Memoroj, mi diras, ke mi eliris sur la lignan flank-promenejon. Tiun vorton "lignan" mi deziras akcentegi, ĉar en tiu ĉi vilaĝo (se oni ekceptas du aŭ tri brikajn konstruaĵojn) ĉio estas ligna.

Ligna flankpromenejo, kiu konsistas el lignaj tabuloj, altigitaj per lignaj subportiloj, kondukas al lignaj vendejoj kaj lignaj domoj.

Mi loĝis en domo, kiu staras aparta, kaj de mia domo la flankpromenejo etendas sin kiel ponteto super la verda kamparo, ĉar tie ĉi la kampoj atingas la straton.

Inter tabulo kaj tabulo oni lasas negrandajn interspacojn por ke la pluvo facile trapasu. Kompreneble la herbaĵo povas ankaŭ trapasi *supren*.

Mi tre ŝatis mallevi la okulojn kaj rigardi tra la interspacoj la verdaĵon kaj la florojn.

Sed ne sole la kampoj atingas la straton; la bestoj ankaŭ ĝin atingas, kaj libere vagadas sur ĝi. Tie tre ofte mi vidas ilin trankvile sin paŝti. Pro tio mi ne estas surprizata kiam mi vidas *Boviston* kaptante per ŝnurkaptilo, ĉevalidon.

"Boviston," mi diras, sed tiu ĉi ne estas akurata traduko de la Amerika nomo "Cow Boy" (Bovina Knabo).

Al tiuj, kiuj ne konas tiun ĉi nomon, mi diros, ke la Bovina Knabo tute ne estas knabo sed viro, kiu sur la Amerikaj herbejoj gardadas la brutarojn.

Lia nepartigebla kunulo estas sia ĉevalido (Poney) kiu ankaŭ estas altkreska ĉevalo, kaj li ĉiam kunportas grandan kaptoŝnuron kaj turnpafilon, ambaŭ el kiuj li uzas lertege.

Tial la vorto "knabo" signifas "viro" kaj la vorto "ĉevalido" signifas "ĉevalo."

La Bovisto kiun mi nun ekvidas nur sin amuzas ĵetante sian ŝnurkaptilon de la flankpromenejo. Tre larĝa ĉapelo, ornamita de pecetoj de flavkupro, kovras lian kapon; ĉirkaŭ liaj oreloj pendas

longajn harbuklojn, kaj sur liaj kruroj li portas grandajn botojn kun spronoj. Vere tre stranga sed tre pentrinda figuro estas tiu de la Amerika Bovisto—la Hispana *Vaquero*.

La drogisto estas elirinta el sia vendejo por kuraĝigi la Boviston.

Li ankaŭ portas tre strangan ĉapelon. Li havas ĉirkaŭ la kapo kaj frunto kvazaŭ larĝan ledvindilon (se vi figuras ke li estas metinta ĉirkaŭ la kapo banderolon de gazeto, sed ledan banderolon, vi figuras tre ĝuste). En tiu banderolo estas fiksataj kvar maldikegaj bastonetoj, subtenante malpezegan sunombreton, kiun li povas altigi aŭ klinigi laŭ sia deziro, dum la aero libere trapasas inter ĝi kaj la supraĵo de lia kapo. Li tre laŭdas sian ĉapelon, tamen ŝajnas al mi ke, por la salutado, ĝi ne estas tute konvena.

Kiam mi mem, kun mia larĝa sunombrelo estas alveninta al ili, ni prezentas, mi supozas, tre rimarkindajn, eĉ eble ridindajn, figurojn.

La vilaĝo staras sur flanko de monteto, kaj pense mi nun malsupreniras la deklivon ĝis la rivero. Tiu ĉi ne estas la "Creek" (rivereto) pri kiu poste mi parolos. Se la leganto trovos en sia vortaro *Creek, Golfeto*, li ne miru. La uzo de la vorto *Creek* por rivereto estas tute Amerika.

Ĝi estas vera rivero. Sed oni ne devas pensi pri klara akvo en kiu oni povas vidi ĉiun ŝtoneton. Neniel! Mi parolas pri unu el tiuj larĝaj malrapidegaj kaj malpuraj riveroj, kiuj ŝajnas ne kuri, sed rampi.

Ĉu mi diros Irlandaĵon? Mi ofte deziras lavi la riveron!

Mi estas mem akvotrinkulo, kaj al tiu ne estas ĝojige trovi en sia glaso dikan tavolon de ruĝa polvo; nek al siofulo estas plezure lasi stari sian glason duonon da horo, por ke la polvo amasiĝu ĉe la fundo.

Nature mi riproĉis al la kelnero: "Ĉu vi ne havas filtrojn?" "Ho jes, certe. Tiu ĉi akvo jam estas filtrita. Vi devas ĝin vidi antaŭ ol ni ĝin filtris!"

Foje, ĉe hotelo, mi vidis en la karafo ne sole polvon, sed ankaŭ malbelegan kaj ege aktivan insekton. Ugh! Mi ne estis sufiĉe soifa por trinki tiun akvon!

Tamen ĉe diversaj grandaj Amerikaj urboj mi trovis la akvon tre bongustan. Oni boligas ĝin, densigas la vaporon, kaj reoksigenigas ĝin.

Sur la rivero naĝas pramo en kiun mi eniras kune kun mia kunulo, kaj tiamaniere trapasas la riveron. Alvenintaj ĉe la alia bordo, ni elŝipiĝas, kaj, kun granda intereso interparolantaj pri miaj aferoj ni ne rimarkas, ke ni eniris grandan kampon da maizo. Subite mi ekvidas ke, krom la kreskaĵoj kaj la mallarĝa vojeto ĉe niaj piedoj, ni povas nenion vidi. Starante sur la pintoj de la piedfingroj mi elstreĉis supren ĝis la plena etendo, mian brakon sed eĉ tiel mi ne povis tuŝi la supron de la kreskaĵo. Mi tute komprenis kiamaniere oni povus sin perdi en tia gren-kampo.

Mi diris en la unua porcio, ke unu el la karakterizoj de la Ŝtatoj estas la multegeco de la Insekta Vivo. Ĉe ĉiu paŝo mi havis la senton tiel, kiel se ni subpremigas multegon da akridoj. Kredeble ĝi estas nur senton, ĉar tiuj insektoj estas treege aktivaj, kaj mi trovis ilin plej ofte ĉe la supro kaj ne ĉe la malsupro de miaj botoj.

Mi sentis ke mi estas "Gulivero" kaj ili la "Liliputaj" ĉevaloj kiuj sursaltas miajn piedojn. Mi devis imagi la rajdantojn. Certe mi aŭdis sonon, kvazaŭ de multego da siblaj voĉoj.

Tiu sono estas por mi iom tro inspira, ĉar ĝi similas al tiu de la son-serpento (rattle-snake), kvankam oni povas facile ilin distingi; kaj mi ne tre ŝatas la bruon de la akridoj pri tio, ke foje, vespere, mi estis postsekvata de son-serpento. La morgaŭan tagon oni mortigis ĝin. Ĝi estis dekkvar futoj longe kaj havis dekkvar sonorilojn (rattles). Se oni diras la veron, dirante ke ĝi ricevas novan sonorilon ĉe ĉiu jaro, ĝi havis ankaŭ dekkvar jarojn.

Fine la farmamastro nin trovis vagantajn sur siaj kampoj, kaj afable montris la ni la farmon, ĉiam klarigante la ĝustan koston de ĉiu afero kiun li montras al ni.

Kelkaj Amerikanoj, se vi dirus al ili: "Kia ĉarma vidaĵo!" respondus: "Jes, la tero valoras po kvin dolarojn la Ej kro" (Acre = .40 da Hektaro).

Tiaj Amerikanoj demandos al vi la koston de viaj vestoj, via poŝhorloĝo, de ĉio, kion vi portas.

Mi kredas ke se unu el tiaj Amerikanoj (ili estas nur *unu* tipo de la vere potenca raso) estus pendigota, li demandus al la pendigisto la koston de la ŝnurego, tia estas la forto de la kutimo!

Tamen tiu scivolemo ne estas malĝentila, almenaŭ laŭ la intenco. Kontraŭe, la scivoluloj estas tre bonaj, tre gastamaj, kaj faros al vi multajn amindaĵojn.

Mi havas tre koran memoron de miaj Amerikaj amikoj.

Priskribo de ceremonio kiu okazis en Pondicherry (Hindujo) en jaro 1901.

Estas la kvina horo vespere, en bela somera vetero. Nia puŝ-puŝ (homŝovata veturilo) estas interpuŝata inter multe da gaje vestataj viroj, kiuj amasiĝis sur la strato.

Duonon horon ni tre malrapidas sur stratoj flankataj de budoj, malkaraj bazaroj, bufedoj, k.t.p., kaj fine atingas la kuŝejon de la rivero (kiu en tiu sezono de la jaro estas tute seka kaj senakva). Tie ĉi okazos la ceremonion.

Ĉirkaŭ la loko oni povas vidi nur homajn kapojn, kiuj aperas, vico super vico; la tuta pentraĵo estas kvazaŭ flamego de hela koloro.

Antaŭ ni estas ligna konstruaĵo, kie sidiĝas oficistoj kaj kelkaj gravaj urbanoj; ankaŭ malmultaj sinjorinoj, kiuj alportas iom da diverseco al sceno kie alie ĉeestis nur viroj.

La konstruaĵo apudestis kvadratan terpecon, kiu similis malprofundan fosaĵon plenigata de dika tavolo de brulantaj karboj.

Tiu ĉi fajro estas senlace incitata kaj bruligata de kelkaj laboristoj, ĝis kiam oni tute ne povas alproksimiĝi la lokon, tiel varmega estas la ĉirkaŭfluanta aero.

Subite oni ekaŭdas la sonon de Hinda muziko, kaj tien ĉi rapidas la dio kaj diino, portataj sur la ŝultroj de siaj adorantoj.

Granda amaso procesie sekvas la gediojn kaj multaj el la sekvantoj ĵuris, dum la pasinta jaro, trapasi tra la fajro en tiu ĉi tago.

Ili tion ĉi ĵuris, aŭ por ke ili deturnu ian malbonaĵon, kiu ekminacas ilin, aŭ en dankema memoro ĉar iu malsana aŭ malsaneta dum la pasinta jaro feliĉe tute resaniĝis.

Tiuj, kiuj intencas trapaŝi la fajron fastas la tutan tagon, sin banas kaj nun aperas ĉirkaŭataj de floraj girlandoj.

La procesio trifoje ĉirkaŭmarŝadas la fajron, kaj fine oni starigas la diojn, vidaĵoj al la oriento.

Je antaŭkonsentita signalo, la ceremonio komencas.

La adorantoj tramarŝas tra la mezo de la fajro; ili trapasas tra la longeco de la brulanta fosaĵo, kiu havas eble kvin jardojn da longeco (preskaŭ kvin metrojn).

Ili malrapide, mi certigas al vi, kaj en tre orda maniero, trapaŝas ĝin, kun tute sendolora mieno.

Oni tie vidas multaj adorantoj, kiuj portas sur ŝultro malgrandan idon. Tio ĉi okazas, precipe inter malalt-rangaj familioj, ĉar ili kutimas fari religian promeson ke, se malsanuleto resaniĝos, ili devos trapaŝi tra la fajro dum la plej proksima festo. Sed ili kredas, ke la kompatema dio ne volas igi timeman infanon sole trapasi la fajron; sekve la ido estas portata sur ŝultro de la patro, kaj la religia ĵuro estas tiamaniere plenumata.

La ceremonio finite, la amaso bruegeme disiras, senrapide kaj nepre diskutante la ĵusviditan ceremonion, ĝiajn meritojn kaj malmeritojn rilate al aliaj antaŭaj festoj.

Tiu ĉi bruego, tumulto kaj konfuzo oni neniam povus skribe komprenigi al okcidentulo.

ST. ANDREWS EN SOMERO.

Originale verkita de J. T. Haxton.

Estas la mezo de la sezono en la antikva griza urbo apud la maro. La bela ĉefstrato brilas per la helaj someraj vestaĵoj de la virinoj, kaj la krioj kaj fluetanta ridado de infanoj falas dolĉe sur la oreloj.

Tiu ĉi strato, kiu prave fierigas la anojn de St. Andrews, estas en somero vere vidindaĵo. Ĝi estas longa, sed ne tro; larĝa, sed ne tro; ne tro ebena, ne tro rekta, ornamata de florvazegoj, flankata de nun foliplenaj tilioj kaj de multe da puraj, bonezorgataj butikoj.

Ĉe unu fino estas la antikva pordego, bone konservata, kie oni prezentis al reĝo Karlo II. en 1650 la arĝentajn ŝlosilojn de la urbo.

Ĉe la alia fino estas la restaĵo de la vasta katedro, kiu detruigis dum la Reformiĝo, kaj estas eĉ nun nobla en ĝia ruino.

Meze de la strato estas la Pastro-kolegio, la Universitata Biblioteko, la Poŝtoficejo, la Urbestrejo kaj la Urbopreĝejo.

Eble la ĉefa rimarkindaĵo pri la strato, kiel eĉ pri la tuta urbo, estas la stranga mikso de la antikva kun la moderna.

Sed kiel ni promenas laŭlonge tiu ĉi admirinda strato "sub la tilioj," ni vidas virojn pretigante du veturilojn por veturi la unu al Crail (Krel) malgranda marborda urbo malproksime ĉirkaŭ dek mejlojn, la alia al Dura Din, bela valetto.

La vojaĝantoj apudstaras. Jen feliĉaj geedzoj kun bela filineto; jen malagraba, gala, maljuna fraŭlo; jen la ĝojega mezaĝa viro, kiu ŝercas kaj kore ridas kun siaj amikoj, jen la nerva virino, kiu senkonfide ekstremas pro ĉiu movo de la ĉevaloj.

Fine, ĉiu enestas kaj ĉio estas preta kaj, kun ĥoro de amikaj adiaŭoj ili forveturas, la radoj gaje bruetante sur la ŝtonoj.

Sed ni devas trovi la vojon al la herbejoj aŭ "Links," ĉar ĉio en St. Andrews ekzistas pro la ludo Golf. De longega tempo tiu ĉi ludo ludiĝis sur la famaj herbejoj, kiuj estas sendube la plej bonaj en la mondo. Tie ĉi junuloj kaj maljunuloj—mi ja devas diri gejunuloj, ĉar tiom da fraŭlinoj ludas nun la "reĝan kaj antikvan ludon"—trovas sanon kaj forton, ludante sian amatan ludon.

Homoj venas de ĉie, proksime kaj malproksime, por peli la "fajfantan pilketon" sur la herbo. Tion ĉi ne povas kompreni tiu, kiu vidas la ludon unuafoje. Ĝi ŝajnas esti tre facila kaj neinteresa. Estas necese, ke oni prenu la bastonon kaj penadu irigi la pilkon por eltrovi kiom da arto estas en la ŝajnsimpla ludo.

Tion ĉi kiam oni eltrovas, preskaŭ senescepte oni decidas ke oni devas akiri tiun ĉi arton. Tiel komencas la "Golf-febro!"

Sed en St. Andrews, golfo ne estas nur ludo. Per ĝi centoj da viroj trovas okupadon—servante la ludantojn; konservante la herbejon; fabrikante la ludilojn; portante la bastonojn; instruante lernantojn.

Vivu do la Reĝa Ludo!

Proksime al la golf-ludejo estas la marbordo, kie grandaj amasoj da infanoj ludas, konstruas sablokastelojn, rajdas sur azenoj, kaj sin banas en la maro.

Apud la maro kaj en la moderna kvartalo de la urbo sin trovas multaj belaj domoj, sed en la antikvaj partoj la antikvisto trovas feliĉan ĉasejon.

Ĉar St. Andrews estis iam la eklezia ĉefurbo de Skotlando, kaj tial enhavas ruinojn de multaj preĝejoj, kiuj tenas ĉirkaŭ si memorojn pri la Skotaj religiaj malpacoj. Oni ankoraŭ montras la lokojn, kie la sorĉistinoj droniĝis kaj kie la turmentitoj bruliĝis.

Resume, por ĉiu, la scienculo, la antikvaĵ-amanto, la gaja plezur-serĉanto, la resaniĝanto; ĉiu trovos ion plaĉan en tiu ĉi griza, malnova, universitata urbo ĉe la rando de la Norda Maro.

LA INSULO MARGARITO.

De G. O. Messerly.

Mi alvenis tien ĉi post unutaga vojaĝo de Trinidad, per vaporŝipo de la "Royal Mail Company."

Ni unue atingis Carupanon, haveno sur la "Costa Firme," kie ni trovis la maron tre maltrankvila. Samtage ni lasis tiun ankorejon por veni al Margarito, Venezuelana insulo lokita ĉirkaŭ kvindek mejlojn norden de la Venezuelana ĉeflando.

La vidaĵo estas bela kaj la marbordo estas poezia tiam, kiam oni kontempladas ĝian belecon kaj vastecon, kaj la belecon de la malproksimaj montoj.

Sennombraj velŝipoj de perlfisistoj estas videblaj. Ili serĉas kun pacienco la ĉefan riĉecon de tiu ĉi insulo, kaj ilia nombro kreskadis kaj kreskadis tiel rapide, ke mi pensis ke ili estis nekalkuleblaj.

La ĉi tieaj perlfisistoj uzas la *arrastra* aŭ skrapilon, kiu kolektas en sako ĉiujn perl-ostrojn kiujn ĝi trovas antaŭ ĝi sur la fundo de la maro. Poste la fisistoj suprentiras la skrapilon kaj elektas la pli grandajn ostrojn. Tiuj ĉi estas malfermataj kaj la viando estas metata en kaldronon kaj

kuirata ĝis kiam ĝi iĝas kvazaŭfluida.

La supo estas poste forĵetata, kaj la perloj, kiuj restas sur la fondo de la kaldrono, estas lavataj en malvarma akvo. Tiam la perlo, la plejamata juvelo de belaj sinjorinoj, aperas brilanta sed ... multekosta!

La Margarita popolo, kies raso estas miksaĵo de Kariba kaj Kaŭkaza sango, estas bonkora.

Iliaj devizoj estas *Hoy* (hodiaŭ) por ricevi, kaj *Mañana* (morgaŭ) por pagi; sed alimaniere ili estas honestaj kaj aktivaj komercistoj. Iliaj ĉefaj komercaĵoj estas Perloj, Kafo, Maizo, kaj Kapra-haŭtoj, kaj ili faras grandan komercadon kun Trinidado kaj Curaçao.

Mi mem estas, mi kredas, la unua Venezuelana Esperantisto sed ne la sola, ĉar mi jam varbis kelkajn, kaj mi ĉiam klopodas!

La plej malbonaj malamikoj de nia lingvo en Venezuela certe estas la literoj ĉ, ĝ, ĥ, ĵ, kaj ŝ ĉar iliaj sonoj estas tute neŝatataj de la loĝantoj de la patrujo de Bolivar.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 2 ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will

support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty

payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or

additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make

donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.